

Petr Hampl: Racionalita a válka

prvnizpravy.cz/zpravy/politika/petr-hampl-racionalita-a-valka

<< OTÁZKA TÝDNE >>

Ještě před dvěma týdny mohla probíhat velmi zajímavá diskuze kolem situace na frontě rusko-americké války.

Petr Hampl, nezávislý sociolog

21. října 2022 - 02:20

Jednotky NATO obsazovaly jedno území za druhým, Rusové neustále ustupovali a nabízely se dva výklady, respektive dvě teorie (pozor, nikoliv dva narativy!).

Podle prvního z nich se zhroutila ruská schopnost bojovat. Bojovníci ruské armády i doněckých a luhanských milicí měli ztratit motivaci a mělo se ukázat, že ruská strana není schopna držet kroky s NATO. Zkrátka, poměr sil se obrátil a dřívější dobyvatelé (či osvoboditelé) už budou stále ustupovat. Tato teorie jednoznačně převládala v českém tisku hlavního proudu.

Podle druhého jednotky NATO postupovaly, ovšem za cenu naprosto gigantických ztrát toho cennějšího (techniky) i méně cenného (ukrajinských vojáků podléhajících rozkazům anglosaských velitelů). Hovořilo se o denních ztrátách kolem tisíce vojáků, několika desítek tanků a

samozřejmě spousty další techniky. Zastánci této teorie usuzovali, že ruská strana ustupuje, aby se vyhnula ztrátám, a čeká na úplné vyčerpání strany NATO (nezapomínejme, že veřejnost žádné evropské země kromě Polska by nesnesla tisíce padlých kvůli domnělým rusko-ukrajinským sporům. Obětovani tedy mohou být pouze bezcenní Ukrajinci). Přirovnávali protiútok ukrajinských jednotek NATO k německé ofenzivě u Arden, kdy německá armáda vyčerpala poslední rezervy, aby vytvořila dojem obrovské síly (a doufala, že toho využije při mírových jednáních).

Jak řešit situaci, kdy se setkají takto rozdílné teorie? Jednou z možností řešení je cenzura či šikanování protistrany, v poslední době hojně užívaná. O něco lepší je vzájemné ignorování. Nebo „debata“ spočívající v tom, že jedna strana mechanicky odříkává „Devět důvodů, proč se ruská bojeschopnost hroutí“ a druhá strana stejně mechanicky „Jedenáct důvodů, proč si Ukrajinci nemohou dovolit další masové ztráty.“ Může to zahrnovat osobní urážky. Zvláště pádný je třeba argument, že ruská obrana se hroutí, protože americký analytik Scott Ritter kdysi provozoval sex s nezletilou (nedělám si legraci, to opravdu zaznělo).

Nicméně i takové debaty by se dala vést racionálně.

Kupodivu k tomu nevede odvolávání na fakta, protože na fakta se odvolávají obě strany a nikdo nedokáže spolehlivě rozlišit fakta od válečné propagandy. Nicméně je tu ještě jiná možnost. A sice podívat se, jaké prognózy vyplývají z té které teorie. A počkat, jestli se ty prognózy naplní.

Pokud byla správná teorie, že se ruská bojeschopnost hroutí, vyplývalo by z toho následující:

Ústup se nezastaví a Rusové budou naopak opouštět další a další území stále rychleji,

Ztráty působené Ukrajinčům budou stále menší,

Bude ubývat úspěšných útoků na ukrajinskou infrastrukturu,

Strana NATO nezačne trpět nouzí lidí, munice ani techniky.

Pokud byla správná teorie, že Ukrajinci vyčerpávají poslední rezervy, vyplývalo by z toho následující:

Postup ukrajinských jednotek NATO se musí zastavit

Jejich schopnost vést další operace bude výrazně snížena.

Uplynulo pár týdnů a fakta známe:

Z tisku zmizely zprávy o ukrajinském protiúderu. Zvláště směšné je zdůvodnění, že se tak prý děje z důvodů utajení. Copak Rusové nevědí, odkud je NATO vyhnalo? Před kým jiným by se to tajilo?

Mapy ukazují, že každý den zabere ruská strana pár dalších osad,

Ruská schopnost zasahovat cíle na celém území Ukrajiny není omezena,

I tisk hlavního proudu informuje o tom, že straně NATO dochází zásoby zbraní.

(Nenechme se mýlit tím, že dochází „pouze“ zásoby sovětských a post-sovětských zbraní a odpovídající munice. Jednak dochází i třeba střelivo do HIMARSů, a Javeliny došly už dávno. Ale jde o to, že nasazení třeba moderních tanků vyžaduje i logistické a technické zázemí. Jinak je budete kvůli každému servisnímu zásahu vozit tisíc kilometrů tam a zase zpět.)

Která teorie se tedy ukázala jako správnější?

Právě takové situace jsou mimochodem nejlepší zkouškou racionality. Někdo uzná, že teorie obsahuje chybu a přijde s lepší teorií. Jenže to je možné pouze v případě, že si klade otázku „co se děje doopravdy na bojišti“ a nikoliv otázky „co chce moje publikum slyšet.“

A někdo obrátí pozornost jinam. Zůstane jen emotivní stopa vytvořená šířením té které teorie.

Hrůzostrašné ovšem je, když jsou na základě takové „expertízy“ posílány na smrt tisíce dalších lidí.

(rp,prvnizpravy.cz,foto:arch.)